

ความเห็นส่วนตัว
ของ นายณภดล เทพพิทักษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

คำวินิจฉัยที่ ๒๑/๒๕๖๗

เรื่องพิจารณาที่ ๑๗/๒๕๖๗

วันที่ ๑๔ เดือน สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๖๗

ระหว่าง { ประธานวุฒิสภา ผู้ร้อง
นายเศรษฐา ทวีสิน นายกรัฐมนตรี ที่ ๑
นายพิชิต ชื่นบาน รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ที่ ๒ ผู้ถูกร้อง

ประเด็นวินิจฉัย

ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

ความเห็น

รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ และมาตรา ๑๗๐ เป็นบทบัญญัติในหมวด ๘ คณะรัฐมนตรี มาตรา ๑๖๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “รัฐมนตรีต้อง ... (๔) มีความซื่อสัตย์สุจริต เป็นที่ประจักษ์ (๕) ไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม อย่างร้ายแรง ...” มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “ความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเฉพาะตัว เมื่อ ... (๔) ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา ๑๖๐ ...” และมาตรฐานทางจริยธรรมของ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและ หัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ซึ่งจัดทำขึ้นตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ และมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง บัญญัติให้ใช้บังคับแก่สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และคณะรัฐมนตรีด้วย โดยข้อ ๗ กำหนดว่า “ต้องถือผลประโยชน์ของประเทศชาติ เหนือกว่าประโยชน์ส่วนตัว” ข้อ ๘ กำหนดว่า “ต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต ไม่แสวงหา ประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อตนเอง หรือผู้อื่น หรือมีพฤติกรรมที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่

๗/๑๐

ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ” ข้อ ๑๑ กำหนดว่า “ไม่กระทำการอันเป็นการขัดกันระหว่างประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวม ทั้งนี้ ไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อม” ข้อ ๑๗ กำหนดว่า “ไม่กระทำการใดที่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อเกียรติศักดิ์ของการดำรงตำแหน่ง” ข้อ ๑๘ กำหนดว่า “ไม่คบหาสมาคมกับคู่กรณี ผู้ประพฤตินิคมกฏหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติ หรือผู้มีชื่อเสียงในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่” และข้อ ๒๗ วรรคหนึ่ง กำหนดว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๑ ให้ถือว่ามิได้มีลักษณะร้ายแรง” และวรรคสอง กำหนดว่า “การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมในหมวด ๒ และหมวด ๓ จะถือว่ามิได้มีลักษณะร้ายแรงหรือไม่ ให้พิจารณาถึงพฤติกรรมการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ เจตนาและความร้ายแรงของความเสียหายที่เกิดจากการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ นั้น”

ข้อเท็จจริงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยต้องโทษตามคำสั่งศาลฎีกาที่ ๔๕๘๙/๒๕๕๑ ที่วินิจฉัยว่า เสมียนทนายความที่ทำงานประสานงานให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ นำถุงกระดาษใส่เงินสอดบปให้เจ้าหน้าที่ของศาลฎีกาโดยที่รู้หรือควรรู้ว่าภายในถุงกระดาษดังกล่าวมีเงินสอดอยู่ และผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติการณ์ที่เชื่อได้ว่ามีส่วนรู้เห็นในการกระทำความผิดดังกล่าวด้วยในลักษณะเป็นตัวการร่วม โดยมีเจตนาจงใจให้เจ้าหน้าที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ที่อาจเชื่อมโยงไปเป็นประโยชน์แก่จำเลยในคดีหมายเลขดำที่ อม. ๑/๒๕๕๐ ซึ่งเป็นลูกความของผู้ถูกร้องที่ ๒ การกระทำความผิดดังกล่าวจึงเป็นการประพฤติตนไม่เรียบร้อยในบริเวณศาล เป็นความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง มาตรา ๓๑ (๑) และมาตรา ๓๓ ประกอบประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๘๓ และน่าจะมีมูลความผิดฐานให้สินบนแก่เจ้าพนักงานตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๔๔ หรือความผิดอื่นต่อเจ้าพนักงาน การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งประกอบอาชีพทนายความและที่ปรึกษากฎหมาย ย่อมตระหนักดีว่าการกระทำความผิดดังกล่าวจะทำให้เกิดความเสียหายแก่สถาบันศาลยุติธรรมและจะส่งผลกระทบต่อความเชื่อถือและความศรัทธาในการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรในอำนาจตุลาการ จึงลงโทษสถานหนักให้จำคุกผู้ถูกร้องที่ ๒ และผู้ถูกกล่าวหาอื่นรวมสามคน ๆ ละหกเดือน ในเดือนกันยายน ๒๕๕๒ คณะกรรมการมรยาททนายความ สภาทนายความ มีมติเสียงข้างมากกว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถูกลงโทษในคดีละเมิดอำนาจศาลตามคำสั่งศาลฎีกาข้างต้น เป็นการกระทำผิดมรยาททนายความ ข้อ ๖ และข้อ ๑๘ จึงให้ลบชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ กับผู้ถูกกล่าวหาที่เกี่ยวข้องออกจากทะเบียนทนายความ ต่อมาได้มีพระบรมราชโองการแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นนายกรัฐมนตรื เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๖ และมีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ โดยยังไม่ปรากฏชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรี และวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗

๗

ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้นำความกราบบังคมทูลว่าสมควรปรับปรุงรัฐมนตรีบางตำแหน่งเพื่อความเหมาะสมและบังเกิดประโยชน์ต่อการบริหารราชการแผ่นดิน ปราบกฏข้อผู้ถูกร้องที่ ๒ ได้รับแต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี

มีข้อที่ต้องพิจารณาในเบื้องต้นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์และพฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามที่ถูกกล่าวหาว่าอาจจะมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) แล้วในการตัดสินใจเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรี หรือไม่

ผู้ร้องอ้างว่า กรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยถูกลงโทษจำคุกเป็นเวลาหกเดือนในความผิดฐานละเมิดอำนาจศาลร่วมกับผู้ถูกกล่าวหาอื่นรวมสามคน ตามคำสั่งศาลฎีกาที่ ๔๕๙๙/๒๕๕๑ และถูกสภานายความสั่งลบชื่อออกจากทะเบียนนายความ ผู้ถูกร้องที่ ๒ จึงเป็นบุคคลที่มีการกระทำอันเป็นการไม่ซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้อยู่แล้วว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามดังกล่าวแต่ยังเสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี เป็นการกระทำที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง จึงขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

พิจารณาแล้วเห็นว่า คำชี้แจงแก้ข้อกล่าวหาของผู้ถูกร้องที่ ๑ ชี้แจงว่าในการพิจารณาเสนอผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อนำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณาเพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรีผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้พิจารณาถึงข้อเท็จจริงกรณีผู้ถูกร้องที่ ๒ เคยได้รับโทษจำคุกตามคำสั่งศาลฎีกาที่ ๔๕๙๙/๒๕๕๑ ฐานละเมิดอำนาจศาลตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๑ การถูกลบชื่อออกจากทะเบียนนายความเพราะประพฤติผิดมรรยาทนายความก็เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๒ ซึ่งผ่านมานานกว่า ๑๕ ปี จึงนำความประพฤติช่วงกว่า ๑๕ ปี ที่ผ่านมาของผู้ถูกร้องที่ ๒ มาประกอบการพิจารณาร่วมด้วย ประกอบกับไม่มีพฤติกรรมหรือการกระทำใหม่อื่นใดของผู้ถูกร้องที่ ๒ ที่ถูกหยิบยกขึ้นมาโต้แย้ง รวมทั้งไม่พบว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ มีพฤติกรรมหรือการกระทำอื่นใดเป็นพิเศษ หรือได้ถูกฟ้องเป็นคดีอาญา จึงเป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาข้อเท็จจริงและใช้วิจารณญาณในการวินิจฉัยเกี่ยวกับพฤติการณ์ต่าง ๆ ของผู้ถูกร้องที่ ๒ แล้วเห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๒ มิได้ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามมิให้แต่งตั้งให้เป็นรัฐมนตรี ข้อเท็จจริงสอดคล้องกับคำชี้แจงของเลขาธิการคณะรัฐมนตรีที่ว่าเมื่อตรวจสอบและมีข้อสงสัยในประเด็นปัญหาข้อกฎหมายเกี่ยวกับคุณสมบัติและลักษณะต้องห้าม เมื่อวันที่ ๒๙ สิงหาคม ๒๕๖๖

จึงรายงานต่อผู้ถูกร้องที่ ๑ และผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้ขอให้สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีหรือคณะกรรมการกฤษฎีกาเพื่อให้ได้ข้อยุติโดยเร็ว จากข้อเท็จจริงดังกล่าวจึงรับฟังได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์และพฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามที่ถูกร้องกล่าวหาว่า อาจขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) อย่างชัดเจนครบถ้วนแล้วในการตัดสินใจเสนอแต่งตั้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรี

ข้อที่ต้องพิจารณาต่อไปมีว่า เมื่อผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้หรือควรรู้ข้อเท็จจริงเกี่ยวกับพฤติการณ์และพฤติกรรมของผู้ถูกร้องที่ ๒ ดังกล่าวแล้ว แต่ยังคงเสนอชื่อแต่งตั้งให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ เป็นกรณีที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) หรือไม่

เห็นว่า การที่นายกรัฐมนตรีจะเสนอแต่งตั้งบุคคลใดเป็นรัฐมนตรี นอกจากเป็นไปตามหลักความไว้วางใจระหว่างนายกรัฐมนตรีในฐานะหัวหน้ารัฐบาลกับรัฐมนตรีร่วมคณะ เนื่องจากรัฐมนตรีแต่ละคนเมื่อประกอบเป็นคณะรัฐมนตรีแล้วก็ต้องบริหารราชการแผ่นดินตามหลักความรับผิดชอบร่วมกันแล้ว นายกรัฐมนตรีย่อมพิจารณาเสนอแต่งตั้งบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้เป็นรัฐมนตรีตามที่ตนเห็นสมควร และเป็นบุคคลที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่มีความมุ่งหมายเพื่อกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามความเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรี โดยกำหนดลักษณะต้องห้ามในเบื้องต้นไว้เช่นเดียวกันกับผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร และกำหนดคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามอื่นเพิ่มเติมขึ้นมากกว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เนื่องจากบุคคลที่จะเป็นนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีเป็นผู้ใช้อำนาจบริหารทำหน้าที่บริหารราชการแผ่นดิน ต้องได้รับการกลั่นกรองคุณสมบัติเบื้องต้นเพื่อเป็นหลักประกันว่าบุคคลนั้น ๆ จะปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต มีความประพฤติ และคุณสมบัติเป็นที่ยอมรับและเชื่อถือของสาธารณชน การตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของบุคคลที่จะเสนอแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีจึงเป็นหน้าที่ของนายกรัฐมนตรีซึ่งมีกระบวนการตรวจสอบเบื้องต้นโดยสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีเป็นหน่วยงานดำเนินการเสนอ นายกรัฐมนตรีเพื่อประกอบการพิจารณา เพื่อให้ได้บุคคลที่เหมาะสมจะเสนอแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี โดยคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของรัฐมนตรีต้องเป็นบุคคลที่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) รัฐธรรมนูญได้เพิ่มเติมขึ้นเพื่อให้ นายกรัฐมนตรีสามารถคัดกรองบุคคลที่มี

MP

คุณธรรม จริยธรรม และมีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์เข้ามาบริหารบ้านเมืองอันจะเป็นประโยชน์แก่ประเทศชาติอย่างแท้จริง เมื่อบุคคลได้รับแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีแล้ว หากภายหลังพบว่าบุคคลดังกล่าวขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร หรือสมาชิกวุฒิสภาสมาชิกสามารถเข้าชื่อร้องต่อประธานแห่งสภาที่ตนเป็นสมาชิกเพื่อส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ประกอบมาตรา ๘๒ หรือคณะกรรมการการเลือกตั้งส่งคำร้องให้ศาลรัฐธรรมนูญวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคสาม ว่าความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงได้โดยกรณีการวินิจฉัยความเป็นรัฐมนตรีสิ้นสุดลงเนื่องจากมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕) นอกจากศาลรัฐธรรมนูญมีหน้าที่และอำนาจตามบทบัญญัติดังกล่าวแล้ว รัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๓๔ (๑) ประกอบมาตรา ๒๓๕ (๑) ยังบัญญัติให้ศาลฎีกามีอำนาจวินิจฉัยกรณีรัฐมนตรีฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงด้วยอย่างไรก็ตาม แม้การพิจารณาตรวจสอบคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามดังกล่าวจะเป็นดุลพินิจตัดสินใจของนายกรัฐมนตรี แต่การใช้ดุลพินิจดังกล่าวต้องเป็นไปโดยสุจริต ตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง คำนึงถึงวัตถุประสงค์ของรัฐธรรมนูญ มีความเหมาะสมและสมเหตุสมผล และพิจารณาเสนอชื่อบุคคลที่น่าเชื่อถือและไว้วางใจจากสาธารณชนหรือประชาชนตามมาตรฐานวิญญูชนด้วย เพื่อประโยชน์ส่วนรวมของประเทศชาติและความผาสุกของประชาชนโดยรวม มิใช่จะพิจารณาเสนอแต่งตั้งบุคคลใดก็ได้โดยไม่คำนึงถึงคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ โดยมีความเห็นแยกเป็น ๒ กรณี ดังนี้

กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ขาดคุณสมบัติความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔) หรือไม่

เห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๒ อันเป็นเหตุให้ศาลฎีกามีคำสั่งให้ลงโทษจำคุกนั้น เป็นพฤติกรรมที่เห็นได้อย่างชัดแจ้งว่าเป็นการกระทำอันไม่สมควรเป็นอย่างยิ่ง เป็นเรื่องที่เกิดไปจากปกติวิสัยที่วิญญูชนทั่วไปจะประพฤติปฏิบัติ เช่น การนำเงินสดจำนวนสองล้านบาทใส่ถุงมามอบให้แก่เจ้าหน้าที่ของศาลฎีกาโดยอ้างว่าหยิบสลับกันกับถุงขนมช็อกโกแลต เป็นพฤติการณ์ที่วิญญูชนยากจะเชื่อว่าเป็นเช่นนั้นได้ โดยผู้กระทำการและร่วมกระทำการดังกล่าวเป็นบุคคลที่ทำงานให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ ไม่อาจปฏิเสธได้ว่าไม่มีส่วนรู้เห็นกับการกระทำดังกล่าว จึงเป็นบุคคลที่ไม่มีความน่าเชื่อถือไว้วางใจให้ดำรงตำแหน่งเป็นรัฐมนตรี และยังไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ ซึ่งความซื่อสัตย์สุจริตเป็นความประพฤติที่ตรงและชอบ ถือเป็นคุณธรรมของคนดี โดยเฉพาะผู้ดำรงตำแหน่งที่มีอำนาจหน้าที่ตามรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่พึงต้องยึดถือปฏิบัติอย่างเคร่งครัด

๐๖๒

แม้ผู้ถูกร้องที่ ๑ รู้ถึงข้อเท็จจริงดังกล่าวโดยตลอดแล้ว และเสนอให้แต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ตามพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ ย่อมเป็นดุลพินิจของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่ต้องพิจารณาเพื่อให้การเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีเป็นไปด้วยความเรียบร้อย การทำหน้าที่ดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นเพียงการกระทำในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐมนตรีตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ และเมื่อพิจารณาสำนวนคดีแล้ว ยังไม่ปรากฏข้อเท็จจริงใดที่แสดงให้เห็นว่าการพิจารณาเสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีผู้ถูกร้องที่ ๑ กระทำไปโดยไม่มีความซื่อสัตย์สุจริต อีกทั้ง เมื่อพิจารณาถึงกระบวนการเสนอผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีแล้ว เห็นได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ใช้ดุลพินิจตัดสินใจเสนอผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในทันทีตั้งแต่ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ ซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๑ ทราบถึงข้อเท็จจริงที่ผู้ถูกร้องที่ ๒ ต้องคำสั่งดังกล่าว และได้สอบถามคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคุณสมบัติความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ ต่อมาจึงได้เสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ การดำเนินการดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังพอเห็นได้ว่ามีความรอบคอบและยับยั้งชั่งใจอยู่บ้าง จึงเห็นว่า การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่ถึงขนาดไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ จึงไม่ขาดคุณสมบัติความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๔)

กรณีผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง มีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕) หรือไม่

ผู้ร้องกล่าวอ้างว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง เนื่องจากฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ หมวด ๑ ข้อ ๗ และข้อ ๘ และหมวด ๒ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๙

จริยธรรมถือเป็นหลักพื้นฐานในการดำรงหน้าที่สำคัญ โดยเฉพาะผู้ใช้อำนาจรัฐ อาทิเช่น คณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ศาล ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ ซึ่งบุคคลเหล่านี้ นอกจากได้รับความไว้วางใจจากประชาชนแล้ว ประชาชนยังมองในลักษณะที่เข้มงวดเป็นพิเศษมากกว่าบุคคลธรรมดาทั่วไป ซึ่งถือเป็นบุคคลสาธารณะย่อมควรมีจริยธรรมหรือคุณธรรมที่สูงกว่าปัจเจกชนทั่วไป จึงถือเป็นความชอบธรรม (legitimacy) ชั้นพื้นฐานในการดำรงตำแหน่งของบุคคลเหล่านี้ที่ต้องดำรงตนอยู่ในกรอบของจริยธรรม จริยธรรมถือเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งที่จะช่วยให้ผู้ใช้อำนาจรัฐได้มีหลักการและแนวทางการประพฤติปฏิบัติตนไปในทางที่ถูกต้องเหมาะสม อีกทั้ง ยังเป็นเครื่องมือที่ใช้

๖๖

ตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐประการหนึ่ง โดยรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๖๐ ยังคงหลักการตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช ๒๕๕๐ ในการตรวจสอบทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งต่าง ๆ และได้กำหนดให้เป็นกลไกหนึ่งในการป้องกัน ตรวจสอบ และจัดการทุจริตและประพฤติมิชอบที่เข้มงวด เด็ดขาด เพื่อให้ผู้บริหารที่ปราศจากคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาล เข้ามามีอำนาจในการปกครองบ้านเมืองหรือใช้อำนาจตามอำเภอใจ โดยศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ ได้ร่วมกันจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ขึ้น ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๑๙ ซึ่งมาตรา ๒๑๙ วรรคสอง บัญญัติให้ใช้บังคับแก่ คณะรัฐมนตรีด้วย

เห็นว่า แม้การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ที่เสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี เป็นการใช้ดุลพินิจตัดสินใจที่อาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานเชิงวิญญูชนหรือบุคคลทั่วไปในสังคม เสนอบุคคลที่ไม่น่าเชื่อถือและไว้วางใจจากสาธารณชนหรือประชาชน เป็นการใช้อำนาจหน้าที่ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์และเกิดความเสียหายต่อชื่อเสียงของผู้ถูกร้องที่ ๑ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกรัฐมนตรี เป็นการฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ ๑๗ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการกระทำแล้วเห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มิได้ใช้ดุลพินิจตัดสินใจเสนอผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในทันทีตั้งแต่ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ โดยได้สอบถามคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคุณสมบัติความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ ต่อมาจึงได้เสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีในครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ ถือว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังพอมีความรอบคอบและยับยั้งชั่งใจอยู่บ้าง ประกอบกับปรากฏว่าหลังจากที่มีพระบรมราชโองการประกาศแต่งตั้งรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ โดยแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี ผู้ถูกร้องที่ ๒ ลาออกจากตำแหน่งตั้งแต่วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗ จึงยังไม่เกิดความเสียหายที่เกิดจากการกระทำดังกล่าว การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ฝ่าฝืนมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ ๑๗ จึงยังไม่มีลักษณะร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคสอง และเห็นว่า การพิจารณาเสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรีดังกล่าว ทางการไต่สวนยังไม่ปรากฏว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีประโยชน์ส่วนตัวเข้ามาเกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ดังกล่าวแล้วยึดถือประโยชน์ส่วนตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวมที่จะได้จากการเสนอบุคคลเพื่อแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรี อันเป็นการไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ ๗ และการกระทำดังกล่าว ยังไม่ปรากฏสถานการณ์ให้เห็นว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีผลประโยชน์ส่วนตัวอันจะกระทบต่อการทำหน้าที่ อันเป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ตามมาตรฐานทางจริยธรรมฯ ข้อ ๑๑ แต่อย่างใด นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาถึงพฤติกรรมการกระทำแล้ว

เห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังพอมีความรอบคอบและยับยั้งชั่งใจอยู่บ้าง และเป็นเพียงการใช้ดุลพินิจตัดสินใจที่อาจไม่เป็นไปตามมาตรฐานเยี่ยงวิญญูชนหรือบุคคลทั่วไปในสังคม ยังไม่ถึงขนาดเป็นการไม่ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริต แสวงหาประโยชน์โดยมิชอบ เพื่อตนเองหรือผู้อื่น หรือมีพฤติการณ์ที่รู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้ตำแหน่งหน้าที่ของตนแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบตามมาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๘ อีกทั้ง การทำหน้าที่ดังกล่าวของผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นเพียงการกระทำในกระบวนการเพื่อให้ได้มาซึ่งรัฐมนตรีตามที่รัฐธรรมนูญบัญญัติไว้ ดังนั้น การกระทำของผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีลักษณะเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอันถือว่ามีลักษณะร้ายแรงตามมาตรฐานทางจริยธรรม ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๗ แม้อาจเข้าข่ายการฝ่าฝืนจริยธรรมตามข้อ ๑๙ ที่ต้องไม่คบหาสมาคมกับผู้ประพฤติผิดกฎหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติหรือผู้มีชื่อเสียงในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ แต่ผู้ถูกร้องที่ ๑ ยังไม่มีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรงตามข้อ ๒๗ วรรคสอง จึงไม่มีลักษณะต้องห้ามเป็นรัฐมนตรีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕)

ดังนั้น การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ยังไม่เป็นการกระทำที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง จึงไม่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรีตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

กรณีผู้ร้องกล่าวอ้างว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนโดยอ้างความเห็นคณะกรรมการกฤษฎีกาว่าได้ตรวจสอบรับรองคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ถูกร้องที่ ๒ ในการเสนอแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๒ แล้ว ทั้งที่ข้อเท็จจริงปรากฏว่า สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้มีความเห็นในกรณีดังกล่าวเฉพาะในคราวการเสนอแต่งตั้งคณะรัฐมนตรี ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ แต่ในการเสนอแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรีในครั้งที่ ๒ เมื่อวันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๗ ไม่ปรากฏหลักฐานว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ สอบถามคณะกรรมการกฤษฎีกาเกี่ยวกับคุณสมบัติความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๒ เพิ่มเติมอีก ทั้งการให้ความเห็นของคณะกรรมการกฤษฎีกาก็เป็นความเห็นกรณีของคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามเฉพาะกรณีตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๖) และ (๗) เท่านั้น อันเป็นการแสดงเจตนาไม่สุจริต เลี่ยง ปกปิด บิดเบือนข้อเท็จจริงที่สำคัญ นั้น เห็นว่า แม้ข้อเท็จจริงจะรับฟังได้ว่า สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรีจะได้มีหนังสือหารือต่อคณะกรรมการกฤษฎีกากรณีการเสนอแต่งตั้งรัฐมนตรีตามประกาศพระบรมราชโองการแต่งตั้งรัฐมนตรี ฉบับลงวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ หรือในครั้งแรกเท่านั้น แต่การเสนอแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ในคราวต่อมามีได้มีข้อเท็จจริงใ

๘๓

ปรากฏขึ้นใหม่หรือมีข้อกำหนดใดที่เปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญอันสมควรที่จะต้องหารื้อต่อ คณะกรรมการกฤษฎีกาอีกครั้ง ประกอบด้วยการให้สัมภาษณ์ต่อสื่อมวลชนตามปกติวิสัยมิใช่การยืนยัน รายละเอียดเพื่อวัตถุประสงค์อื่นใด ข้อกล่าวอ้างของผู้ร้องจึงไม่มีน้ำหนักเพียงพอที่จะชี้ได้ว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ เป็นผู้ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์

ส่วนกรณีที่ผู้ร้องกล่าวอ้างว่า การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เข้าพบบุคคลซึ่งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นหัวหน้า นายความประจำตัวเป็นมูลเหตุจูงใจทำให้ผู้ถูกร้องที่ ๑ ต้องการเอื้อประโยชน์ให้แก่บุคคลดังกล่าว เนื่องจากหลังจากผู้ถูกร้องที่ ๑ เข้าพบบุคคลดังกล่าวแล้ว ผู้ถูกร้องที่ ๑ ได้นำความกราบบังคมทูล เพื่อเสนอแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ เป็นรัฐมนตรี ทั้งที่เคยถอนชื่อหรือขอให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ ถอนชื่อจากบัญชี เสนอแต่งตั้งรัฐมนตรีออกไปก่อนในการเสนอแต่งตั้งรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๑ กันยายน ๒๕๖๖ จึงเป็น พฤติกรรมแสดงให้เห็นว่าผู้ถูกร้องที่ ๑ ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติการณ์ฝ่าฝืน มาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง รวมทั้งรู้เห็นหรือยินยอมให้ผู้ถูกร้องที่ ๒ หรือผู้อื่นใช้ตำแหน่ง หน้าที่นายกรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ ให้ได้ดำรงตำแหน่งรัฐมนตรีโดยมิชอบ ขัดต่อมาตรฐาน ทางจริยธรรมของตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ รวมทั้งผู้ว่าการตรวจเงิน แผ่นดินและหัวหน้าหน่วยงานธุรการของศาลรัฐธรรมนูญและองค์กรอิสระ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๗ ข้อ ๘ ข้อ ๑๑ ข้อ ๑๗ และข้อ ๑๙ ผู้ถูกร้องที่ ๑ จึงมีลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕) นั้น เห็นว่า ข้อเท็จจริงตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างมาในคำร้องไม่ปรากฏพยานหลักฐานอันควรเชื่อถือหรือสามารถ นำไปสู่การพิสูจน์มูลเหตุจูงใจตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้างได้ เป็นเพียงการคาดการณ์ของผู้ร้อง จึงรับฟังไม่ได้ว่า ผู้ถูกร้องที่ ๑ มีมูลเหตุจูงใจในการแต่งตั้งผู้ถูกร้องที่ ๒ ตามที่ผู้ร้องกล่าวอ้าง และไม่มีพฤติกรรมอันเป็น การฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง อันเป็นลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๖๐ (๕)

อย่างไรก็ตาม ในการเสนอชื่อบุคคลเพื่อนำความกราบบังคมทูลขอพระราชทานพระมหากรุณา เพื่อโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งรัฐมนตรี นอกจากจะได้พิจารณาคุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามตามบทบัญญัติ ของรัฐธรรมนูญและกฎหมายที่เกี่ยวข้องแล้ว ต้องพิจารณาถึงมาตรฐานจริยธรรมและพฤติกรรมของ บุคคลที่จะเสนอรายชื่อเป็นรัฐมนตรีประกอบด้วย ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุดของประเทศชาติ และประชาชนโดยรวม แม้การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ เสนอชื่อผู้ถูกร้องที่ ๒ เพื่อแต่งตั้งเป็นรัฐมนตรี ยังไม่เป็นการกระทำที่ไม่มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์และมีพฤติกรรมอันเป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติ ตามมาตรฐานทางจริยธรรมอย่างร้ายแรง จึงไม่ขาดคุณสมบัติหรือมีลักษณะต้องห้ามความเป็นรัฐมนตรี ตามมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕) แต่การที่ผู้ถูกร้องที่ ๑ พิจารณาเสนอชื่อดังกล่าวโดยใช้ดุลพินิจ

๐๐๒

ตัดสินใจไม่เป็นไปตามมาตรฐานเชิงวิญญูชนหรือบุคคลทั่วไปในสังคม เสนอชื่อบุคคลที่ไม่น่าเชื่อถือและ
ไว้วางใจจากสาธารณชนหรือประชาชนในการดำรงตำแหน่งในคณะรัฐมนตรีจึงถือได้ว่าเป็นฝ่าฝืน
และไม่ปฏิบัติตาม มาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ตามหมวด ๒ ข้อ ๑๙
“ไม่คบหาสมาคมกับคู่อริ ผู้ประพฤติดีกกฎหมาย ผู้มีอิทธิพล หรือผู้มีความประพฤติ หรือผู้มีชื่อเสียง
ในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่”
ซึ่งแม้ยังไม่ถือว่า เป็นการฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมที่มีลักษณะร้ายแรงโดยตรง
แต่ในการปฏิบัติหน้าที่ของ ผู้ถูกร้องที่ ๑ ในฐานะหัวหน้าคณะรัฐมนตรีก็ควรตระหนักและสำนึกด้วยตัวเอง
ถึงมาตรฐานทางจริยธรรมอันเป็นค่านิยมหลัก ที่ว่า “ไม่คบหาสมาคมกับ...ผู้มีความประพฤติ หรือผู้มีชื่อเสียง
ในทางเสื่อมเสีย อันอาจกระทบกระเทือนต่อความเชื่อถือศรัทธาของประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่”
อันเป็นบทบัญญัติที่มุ่งยกระดับคุณสมบัติและจริยธรรมของความเป็นรัฐมนตรีให้สูงขึ้น ดังนั้น
ควรที่บุคคลผู้ดำรงตำแหน่งระดับสูง คณะรัฐมนตรี หรือองค์กรอิสระใด ๆ จักต้องตระหนักว่า
การกระทำใด ๆ ก็ตามทีแม้จะมีอาจได้รับการวินิจฉัยว่า ฝ่าฝืนหรือไม่ปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรม
ที่มีลักษณะร้ายแรง ก็ควรที่จะต้องพิจารณาทบทวนการกระทำและการประพฤติปฏิบัติของตนเอง
ให้ถูกต้องตามมาตรฐานทางจริยธรรมในทุก ๆ ข้อ และแสดงความรับผิดชอบด้วยตนเองต่อการฝ่าฝืน
มาตรฐานทางจริยธรรมของตนอย่างเหมาะสม เพื่อเป็นตัวอย่าง อันดีงามและสร้างบรรทัดฐานแก่สังคมสืบไป
อาศัยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น จึงวินิจฉัยว่า ความเป็นรัฐมนตรีของผู้ถูกร้องที่ ๑ นายกรัฐมนตรี
ไม่สิ้นสุดลงเฉพาะตัวตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๗๐ วรรคหนึ่ง (๔) ประกอบมาตรา ๑๖๐ (๔) และ (๕)

(นายณทล เทพพิทักษ์)

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ